

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	๑
บทคัดย่อภาษาไทย	๒
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๓
สารบัญ	๔
สารบัญตาราง	๕
สารบัญภาพ	๖
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ ตรวจเอกสาร	๓
2.1 ระบบการปลูกข้าวในประเทศไทย	๓
2.2 การเปลี่ยนแปลงทางเคมีของดินเมื่อถูกน้ำขัง	๔
2.2.1 การออกซิเดชันและรีดักชันในดิน	๔
2.2.2 ความเป็นประโภชน์ของธาตุอาหารในดินน้ำขัง	๗
2.3 การปรับตัวของพืชต่อสภาพน้ำขัง	๙
2.3.1 พืชบก	๑๐
2.3.2 พืชน้ำ	๑๑
2.4 ข้าวเป็นพืชน้ำหรือพืชบก	๑๔
2.5 ความหลากหลายทางพันธุกรรมของข้าวในการปรับตัวต่อสภาพขาดออกซิเจน	๑๗
บทที่ ๓ อุปกรณ์และวิธีการทดลอง	๒๐
การทดลองที่ ๑ เปรียบเทียบการตอบสนองของข้าวและข้าวสาลีในสภาพขาดออกซิเจนและฟอสฟอรัสต่ำ	๒๐
การทดลองที่ ๒ เปรียบเทียบการปรับตัวของพันธุ์ข้าวไทยต่อสภาพขาดออกซิเจน	๒๑
การทดลองที่ ๓ เปรียบเทียบการตอบสนองของข้าวและสมรรถภาพการดูดฟอสฟอรัสของราษฎรต่าง ๆ ในสภาพขาดออกซิเจน	๒๒
การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๓
บทที่ ๔ ผลการทดลอง	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 วิจารณ์ผลการทดลอง	128
บทที่ 6 สรุปผลการทดลอง	137
เอกสารอ้างอิง	139
ประวัติผู้เขียน	145

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 น้ำหนักแห้งรวม (กรัม/ตัน) ของข้าวหลังจากได้รับสภาพมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	25
4.2 น้ำหนักแห้งรวม (กรัม/ตัน) ของข้าวสาลีหลังจากได้รับสภาพมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	26
4.3 จำนวนรากรรวมของข้าวหลังจากได้รับสภาพมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	28
4.4 จำนวนรากรรวมของข้าวสาลีหลังจากได้รับสภาพมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	29
4.5 ความเยาวราช (ช.ม.) ของข้าวหลังจากได้รับสภาพมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	31
4.6 ความเยาวราช (ช.ม.) ของข้าวสาลีหลังจากได้รับสภาพมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	32
4.7 ความพรุนราช (%) ของข้าวหลังจากได้รับสภาพมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	34
4.8 ความพรุนราช (%) ของข้าวสาลีหลังจากได้รับสภาพมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	35

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.9 สัดส่วนรากต่อต้นของข้าวหลังจากได้รับสภาพมีขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	37
4.10 สัดส่วนรากต่อต้นของข้าวสาลีหลังจากได้รับสภาพมีขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอรัสต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	38
4.11 น้ำหนักแห้งรวมของข้าว 15 พันธุ์ (กรัม/ต้น) ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	47
4.12 น้ำหนักแห้งส่วนหนึ่งอดินของข้าว 15 พันธุ์ (กรัม/ต้น) ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	48
4.13 น้ำหนักแห้งรากของข้าว 15 พันธุ์ (กรัม/ต้น) ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	49
4.14 อัตราการเจริญเติบโต (กรัม/กรัม/วัน) ของข้าว 15 พันธุ์ หลังจากได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	51
4.15 จำนวนรากรรวมของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	54
4.16 จำนวนรากรผอมของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	55
4.17 จำนวนรากรอ้วนยวของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	56
4.18 จำนวนรากรอ้วนสันของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	57
4.19 อัตราการเปลี่ยนแปลงจำนวนราก (เบอร์เซ็นต์) ของข้าว 15 พันธุ์ หลังจากได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	59
4.20 ความยาวรากของข้าว 15 พันธุ์ (เซนติเมตร) ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.21 อัตราการเปลี่ยนแปลงความเยาวราช และความพรุนราช (เปอร์เซ็นต์) ของข้าว 15 พันธุ์ หลังจากได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	62
4.22 เปอร์เซ็นต์ความพรุนราชของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	64
4.23 ความสูงของต้นข้าว 15 พันธุ์ (เซนติเมตร) ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	67
4.24 จำนวนหน่อต่อต้นของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	68
4.25 สัดส่วนราชต่อต้นของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	69
4.26 อัตราการเปลี่ยนแปลงความสูงต้น จำนวนหน่อและสัดส่วนราชต่อต้น (เปอร์เซ็นต์) ของข้าว 15 พันธุ์ หลังจากได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	70
4.27 ปริมาณฟอสฟอรัสรวม (มิลลิกรัม/ตัน) ของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	73
4.28 ปริมาณฟอสฟอรัสในส่วนเนื้อดิน (มิลลิกรัม/ตัน) ของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	74
4.29 ปริมาณฟอสฟอรัสในส่วนราช (มิลลิกรัม/ตัน) ของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	75
4.30 อัตราการเพิ่มปริมาณฟอสฟอรัสในราช ส่วนเนื้อดิน และรวมทั้งต้น และสมรรถภาพการดูดฟอสฟอรัสที่เปลี่ยนแปลง (เปอร์เซ็นต์) ของข้าว 15 พันธุ์ หลังจากได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	76
4.31 สมรรถภาพการดูดฟอสฟอรัส (มิลลิกรัมฟอสฟอรัส/กรัมน้ำหนักแห้งราช) ของข้าว 15 พันธุ์ ก่อนได้รับสภาพ stagnant และหลังได้รับสภาพ stagnant เป็นเวลา 7 วัน	78
4.32 ข้อมูลของข้าวที่ปลูกในสภาพ aerated ฟอสฟอรัสสูง เป็นเวลา 21 วัน ก่อนย้ายสู่กรวยวิธีต่าง ๆ เป็นเวลา 7 วัน	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.33 น้ำหนักแห้งรวม (กรัม/ตัน) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	84
4.34 น้ำหนักแห้งรวมที่เพิ่มขึ้น (เปอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	85
4.35 น้ำหนักแห้งส่วนเหนือดิน (กรัม/ตัน) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	89
4.36 น้ำหนักแห้งส่วนเหนือดินที่เพิ่มขึ้น (เปอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	90
4.37 น้ำหนักแห้งราก (กรัม/ตัน) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	95
4.38 น้ำหนักแห้งรากที่เพิ่มขึ้น (เปอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	96
4.39 ความยาวราก (เซนติเมตร) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	100
4.40 ความยาวรากที่เปลี่ยนแปลง (เปอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	101
4.41 จำนวนรากของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	106
4.42 จำนวนรากที่เปลี่ยนแปลง (เปอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	107
4.43 ปริมาณฟอสฟอรัสรวมทั้งต้น (มิลลิกรัม/ตัน) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	112
4.44 ปริมาณฟอสฟอรัสรวมทั้งต้นที่เปลี่ยนแปลง (เปอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	113
4.45 ปริมาณฟอสฟอรัสส่วนเหนือดิน (มิลลิกรัม/ตัน) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	117
4.46 ปริมาณฟอสฟอรัสส่วนเหนือดินที่เปลี่ยนแปลง (เปอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	118
4.47 ปริมาณฟอสฟอรัสในราก (มิลลิกรัม/ตัน) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.48 ปริมาณฟอสฟอรัสส่วนรวมที่เปลี่ยนแปลง (เบอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	123
4.49 สมรรถภาพการดูดฟอสฟอรัส (มิลลิกรัมฟอสฟอรัส/กรัมน้ำหนักแห้งราก) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	126
4.50 สมรรถภาพการดูดฟอสฟอรัสที่เปลี่ยนแปลง (เบอร์เซ็นต์) ของข้าวหลังจากได้รับกรรมวิธีต่างๆ เป็นเวลา 7 วัน	127

จิรศิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright[©] by Chiang Mai University
 All rights reserved

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
4.1 ปริมาณฟอสฟอร์สรวมทั้งต้น (มิลลิกรัมต่ำต้น) ของข้าวหลังจากได้รับสกัดมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอร์สต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	40
4.2 ปริมาณฟอสฟอร์สรวมทั้งต้น (มิลลิกรัมต่ำต้น) ของข้าวสาลีหลังจากได้รับสกัดมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอร์สต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	40
4.3 สมรรถภาพการดูดฟอสฟอร์ส (มิลลิกรัมฟอสฟอร์สต่อกรัมน้ำหนักแห้งราก) ของข้าวหลังจากได้รับสกัดมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอร์สต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	42
4.4 สมรรถภาพการดูดฟอสฟอร์ส (มิลลิกรัมฟอสฟอร์สต่อกรัมน้ำหนักแห้งราก) ของข้าวสาลีหลังจากได้รับสกัดมีและขาดออกซิเจน (aerated, A และ stagnant, S) ที่ระดับฟอสฟอร์สต่ำและสูง (LP และ HP) เป็นเวลา 4 8 และ 12 วัน (DAT)	42
4.5 แสดงโพรงอากาศ (Aerenchyma) ในรากข้าวที่ 5 เซนติเมตร จากปลายราก เมื่อย้ายลงแต่ละกรรมวิธี ได้ 12 วัน ในสกัดมีออกซิเจนและขาดออกซิเจน เมื่อได้รับฟอสฟอร์สต่ำและสูง	44
4.6 แสดงโพรงอากาศ (Aerenchyma) ในรากข้าวสาลีที่ 5 เซนติเมตร จากปลายราก เมื่อย้ายลงแต่ละกรรมวิธี ได้ 12 วัน ในสกัดมีออกซิเจนและขาดออกซิเจน เมื่อได้รับฟอสฟอร์สต่ำและสูง	44
4.7 แสดงผนังกั้นการรั่วไหลของออกซิเจนที่ชั้น exodermal ของข้าวเปรี้ยบเทียบ กับข้าวสาลี	44